

Lausuntopyyntö kuntia koskevien valtionavustuskäytäntöjen kehittämisestä

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne kuntien valtionavustuskäytäntöjen kehittämistä koskevaan loppuraporttiin ja siinä esiteltyihin kehittämissuunnitelmiin. Kehittämissuunnitelmat koostuvat tunnistetuista lähtökohdista ja haasteista, luonnostelluista tavoitteista sekä ehdotuksesta toimenpiteistä ja keinoista, jolla haasteisiin vastataan ja edetään kohti tavoitetta. Kehittämissuunnitelmien lähtökohdat ja haasteet sekä luonnostellut tavoitteet perustuvat valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeen kuntajaoston työssä tunnistettuihin kehittämisaikoihin.

Annetut lausunnot otetaan huomioon jaoston lopullisessa raportissa, joka julkaistaan kesäkuussa 2022.

Tausta

Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (VM212:00/2018) kehittää ja yhdenmukaistaa valtionavustuskäytäntöjä yhdessä valtionapuviranomaisten sekä valtionavustusten hakijoiden kanssa. Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittämiseksi asetettiin oma kehittämisjaosto (kuntajaosto). Sen toimikausi alkoi 1.11.2020 ja päättyy 31.5.2022. Jaoston tavoitteena on selkeyttää kunnille, kuntayhtymille ja kuntakonsernitoimijoille kohdennettavien valtionavustusten muodostamaa kokonaisuutta sekä valtion että kuntien näkökulmasta.

Kuntajaosto kartoitti kuntien valtionavustuskäytänteisiin liittyviä kehittämiskohteita keväällä 2021. Tulokset julkaistiin jaoston väliraportissa (Valtiovarainministeriön julkaisu 2021:59). Väliraportissa kuvattiin kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonserneihin kuuluvien tytä- ja osakkuusyhteisöjen ohjausta ja rahoitusta valtionavustuksilla sekä kartoitettiin niille myönnettyjen valtionavustusten kokonaisuutta. Kuntajaoston tunnisti 14 kuntien valtionavustuskäytänteisiin liittyvää kehittämisaikaa, joihin tässä loppuraportissa on etsitty ratkaisuja.

Ehdotuksia toimenpiteistä ja keinoista on kerätty hakijoille ja myöntäjille suuntautuneilla työpajoilla. Kehittämissuunnitelmia on työstetty kuntajaoston kokouksissa. Lisäksi väliraportin tuloksia ja ehdotuksia valtionosuus- ja avustusrahoituksesta on käsitelty kuntapolitiikan tulevaisuustyöryhmässä sekä kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

Investointiavustuksiin liittyviä käytänteitä selvitetty ja kehittämis ehdotuksia on valmisteltu syksyllä 2021 ja keväällä 2022 kuntajaoston yhteydessä erillisessä investointityöryhmässä.

Tavoitteet

Luonnostellut kehittämis ehdotukset edistävät valtionavustushankkeessa määriteltyjä tavoitteita vaikuttavammasta, läpinäkyvämmästä, yhdenmukaisemmasta ja tehokkaammasta valtionavustustoiminnasta. Kehittämis ehdotuksilla vastataan kuntien valtionavustuskäytänteisiin liittyviin haasteisiin.

Nämä haasteet koskevat ohjausta ja rahoitusta, hyvinvointialueita ja kuntien tehtävien muutosta sekä kuntien taloudellisen tilanteen huomioimista valtionavustustoiminnassa. Kehittämistarpeita on avustushakujen ajoittumisessa, avustustoiminnan läpinäkyvydessä ja yhtenäisyydessä, arvioinnissa ja tulosten käytäntöön viennissä. Avustustoiminnan tulisi edistää kuntalaisten hyvinvointia. Tähän tavoitteeseen päästään kehittämällä avustustoimintaa uuden verkostomaisen toimintamallin mukaisesti. Lisäksi avustustoiminnan rooleja on tarpeen selkeyttää ja prosesseja keventää huomioiden eri toimijoiden mahdollisuudet hakea ja toteuttaa avustustoimintaa.

Lausuntopyyntöön tavoitteena on saada asiantuntijapalautetta sekä valtionapuviranomaisilta että hakijoilta. Kehittämis ehdotuksia on tarkoitus viedä käytäntöön pääosin valtionapuviranomaisen kehittämis- ja käyttöönottoprojekteissa, jotka ovat käynnistyneet vuoden 2022 alussa. Projektien tehtävänä on kehittää valtionapuviranomaisen valtionavustustoimintaa uuden valtionavustustoiminnan toimintamallin mukaisesti ja ottaa käyttöön uudet valtionavustustoiminnan verkkopalvelut.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti Lausuntopalvelu.fi:n kautta tähän lausuntopyyntöön vastaamalla. Lausunnon antamiseksi ei tarvitse vastata jokaiseen kysymykseen, vaan lausunnonantaja arvioi, mihin asioihin se haluaa keskittyä launnossaan. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet löytyvät lausuntopalvelu.fi sivuilta kohdasta Ohjeet > Käyttöohjeet. Tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausunnon voi antaa myös sähköpostitse lähettämällä lausunto valtiovarainministeriön kirjaamoon (kirjaamo.vm@gov.fi). Sähköiset lausunnot tulee toimittaa pdf-, word-, tai rtf-tallennusmuodossa. Sähköpostitse lähetetyissä launnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/16699/2021

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään perjantaina 20. päivä toukokuuta 2022.

Valmistelijat

Lisätietoja antaa

Ulla Suomela, erityisasiantuntija
valtiovarainministeriö
puh. 050 3070 325
ulla.suomela@gov.fi

Ehdotuksen valmistelleen kuntajaoston jäsenet
Jani Heikkinen, puheenjohtaja valtiovarainministeriö
Suvi Savolainen, varapuheenjohtaja valtionvarainministeriö
Sami Salonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jussi Lind, sosiaali- ja terveysministeriö
Tero Tyni, valtionvarainministeriö
Jaana Walldén, valtionvarainministeriö
Laura Saijonmaa, ympäristöministeriö
Päivi Väisänen-Haapanen, Suomen kuntaliitto
Matti Mäkelä, Turun kaupunki
Mika Itänen, Seinäjoen kaupunki
Janne Airaksinen, Lapinlahden kunta
Riitta Pitkänen, Pohjois-Pohjanmaan liitto
Susanna Lammassaari Lapin aluehallintovirasto
Ulla Suomela, valtionvarainministeriö, asiantuntijasihteeri

Linkit

<https://vm.fi/valtionavustustoiminnan-kehittaminen> - Valtionavustustoiminnan kehittäminen:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-713-5> - Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittäminen : Väiliraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2021:59.

Liitteet:

[Kuntajaosto_loppuraporttiluonnos.pdf](#)

Jakelu:

Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Auran kunta
ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus)

Energiavirasto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eteva kuntayhtymä
Eurajoen kunta
Euran kunta
Euroopan unionin sisäasioiden rahastot
Evijärven kunta
Forssan kaupunki
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki

Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Innovaatiokeskus Business Finland
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen laboratoriotietokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Joensuun kaupunki
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Järviseudun koulutuskuntayhtymä
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Kansallisarkisto
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta

Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korpelan Voima kuntayhtymä
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki

Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Kyyjärven kunta
Kärkulla samkommun
Kärkölen kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Luvian kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta

Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Optima samkommun
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä
Ounastähti Kehittämiskuntayhtymä
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Palosuojelurahasto
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Phjois-Pohjanmaan liitto
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
Päijät-Hämeen liitto
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raahen koulutuskuntayhtymä
Raision kaupunki
Rajavartiolaitos
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Riihimäen seudun terveystalveluksen kuntayhtymä
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Ruokavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Salon seudun koulutuskuntayhtymä
Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Satakuntaliitto
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Solkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Akatemia
Suomen elokuvasäätiö
Suomen kuntaliitto
Suomen metsäkeskus
Suomen riistakeskus
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Sysmän kunta
Säkylän kunta

Taipalsaaren kunta
Taiteen edistämiskeskus
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Valkeakosken kaupunki
Valkeakosken seudun koulutus kuntayhtymä
Valtimon kunta
Valtiokonttori
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Vatajankosken Sähkön kuntayhtymä
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki

Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä:
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Äänekosken kaupunki
Öljysuojarahasto

Lausunnonantajan lausunto

1. Taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

- Kunta
- Kuntayhtymä
- Liikelaitos/taseyksikkö
- Tytär- tai osakkuusyhteisö
- Valtionapuviranomainen
- Muu taho, mikä

2. Ehdotukset kuntien valtionavustuskäytäntöjen kehittämiseksi

Ehdotus 1: Ohjauksen ja rahoituksen periaatteiden selkiyttäminen

Ehdotus 2: Hyvinvointialueiden ja kuntien tehtävien muutoksen vaikutusten huomiointi

Ehdotus 3: Heikossa taloudellisessa asemassa olevien kuntien huomioiminen

Ehdotus 4: Vuosikellon mukainen ennakoitava toiminta

Ehdotus 5: Laaja-alaisen ymmärryksen, tiedon ja kuulemisen edistäminen

Ehdotus 6: Pienten toimijoiden ja hankkeiden avustamisen vaikuttavuuden parantaminen

Ehdotus 7: Verkostojen hyödyntäminen

Ehdotus 8: Avustustoiminnan roolien ja prosessien selkeyttäminen

Ehdotus 9: Yhtenäisyyden ja läpinäkyvyyden parantaminen

Ehdotus 10: Vaikutusten arvioinnin ja mittauksen periaatteiden hyödyntäminen

Ehdotus 11: Tulosten käytäntöön viennin edistäminen periaattein, toimintatavoin ja velvoittein

3 Yleiset huomiot kehittämissuhteista

Yleiset huomiot kehittämissuhteista

Heikkinen Jani
Valtiovarainministeriö

Suomela Ulla
Valtiovarainministeriö